

Verslag voorjaarsbijeenkomst 2006. Gerard Bergsma

De voorjaarsbijeenkomst van de Vlinderwerkgroep Friesland vond plaats op donderdagavond 27 april 2006 in de Fûgelhelling te Ureterp. Aanwezig waren 26 leden.

1. Siep Sinnema opent de bijeenkomst en heet iedereen van harte welkom; met name Kars Veling, die van ver gekomen is. Er is een afmelding van Heert Hein Kuipers uit Makkum.

Het wil nog niet zo vlotten met het voorjaar. Het is nog te koud. Ook de vlinders komen maar langzaam op gang. Toch druppelen de eerste meldingen van vlinders weer binnen voor de website van de Vlinderwerkgroep.

Komend weekend vindt de Europese Nachtvlinder Nacht plaats. Voornamelijk in Duitsland en enkele andere Europese landen doet men hier aan mee. In Nederland is de Nationale Nachtvlinder Nacht gepland op 23 september. Het zou mooi zijn, wanneer de Nachtvlinder Nacht in geheel Europa op dezelfde dag zou plaatsvinden. Voorlopig is dit nog niet aan de orde.

Voor de tweede keer zitten we in de prachtige nieuwbouw van de Fûgelhelling, die overigens eerst op 16 mei aanstaande officieel zal worden geopend door burgemeester Sicko Heldoorn. Enkele bestuursleden van de Vlinderwerkgroep zullen hierbij aanwezig zijn. Sicko Heldoorn was trouwens 6 jaar geleden als gedeputeerde van de provincie Friesland de persoon die het eerste exemplaar van de dagvlinderatlas van de Vlinderwerkgroep in ontvangst nam en ook het voorwoord van de atlas had geschreven.

Met de Vlinderwerkgroep gaat het prima. Het ledental is stabiel. Alleen de deelname aan de excursies kan wat beter. Aan de zoektocht naar eitjes van de Sleedoornpage namen overigens 20 leden deel. Het weer was ook goed die dag.

De digitale nachtvlinderatlas vordert gestaag. Met uitzondering van de spanners en de uilen hebben nagenoeg alle soorten van de overige nachtvlinderfamilies inmiddels een plaatsje met foto's en vliegtijddiagrammen.

Enkele weken geleden heeft een afvaardiging van het bestuur van de Vlinderwerkgroep een deel van de nachtvlindercollectie van het Fries Natuur Museum op fouten gecontroleerd. De gecorrigeerde gegevens kunnen nu ook aan het bestand worden toegevoegd, zodat het geheel weer wat completer zal worden. Er valt overigens nog veel te doen; het vergt allemaal veel tijd en energie.

2. Algemene mededelingen en ingekomen stukken.

- De Vlinderwerkgroep Drenthe heeft onlangs een website geopend: www.vlinderwerkgroepdrenthe.nl
- De Eikenprocessierups rukt op in noordelijke richting. De rups met z'n irriterende brandharen is nu over heel Brabant verspreid. Ook in Limburg, Utrecht,

Gelderland en Overijssel komt het beestje al veelvuldig voor en de opmars gaat voort richting Drenthe, Zeeland en Zuid-Holland. Het is al wel duidelijk, dat de Eikenprocessierups niet meer uit Nederland zal verdwijnen.

- Aan de Universiteit van Californië denken ze te weten hoe trekvlinders weten in welke richting ze moeten vliegen. Ze oriënteren zich via het ultraviolette licht van de zon. In een vluchtsimulator werden Monarchvlinders geplaatst. Men constateerde, dat de vlinders hun richting kozen aan de hand van de hoek waarin het zonlicht naar binnen viel. Werd het ultraviolette licht vervolgens met een filter geblokkeerd, dan stopten de Monarchen met vliegen, of bleven rondjes draaien.
- Op 23 maart was er een themadag 'Veenvlinders in de knel' te Hooghalen. Namens de Vlinderwerkgroep Friesland waren Judith Bouma, Jannie Sinnema, Henk en Auke Hunneman hierbij aanwezig.

Verschenen:

- Een nieuwe handleiding voor losse waarnemingen van vlinders (De Vlinderstichting).
- Een nieuwe handleiding Landelijk Meetnet Vlinders voor monitoringroutes of soortgerichte tellingen (De Vlinderstichting).
- Het boek 'Duinvlinders' van de dagvlinderwerkgroep Zuid-Kennemerland, inclusief een wandelboek met routes in Zuid-Kennemerland (uitgave KNNV).
- Brochures 'De gewone bronlibel' + 'Bosranden voor vlinders, bijen, mieren etc. (De Vlinderstichting).
- Aankondiging van het boek 'Nachtvlinders'. Een veldgids met alle in Nederland en België voorkomende soorten nachtvlinders met illustraties van de befaamde tekenaar Richard Lewington (De Vlinderstichting. Uitgave van Tirion Natuur). Het boek zal in augustus 2006 verschijnen.
- De brochure 'Aanleggen van een vlindervriendelijke tuin' van de Vlinderwerkgroep Natuurbescherming Zuidwolde.
- Het jaarverslag 'Vlinders en libellen geteld' van het jaar 2004 (De Vlinderstichting).
- De aankondiging van de Nationale Nachtvlieder Nacht 2006 (De Vlinderstichting).

3. Ervaringen, mededelingen, inbreng van en door leden.

Auke Hunneman: De spanner *Costaconvexa polygrammata* is in het speerpuntgebied 'Van Oordt's Mersken' gevangen. Deze soort is in opmars in Nederland. Hij is ook op de Veluwe en in de Achterhoek gezien en verder in Drenthe (Hijkerveld en Havelte) en het in Fochtelooërveen. De rups leeft op walstro. De vlinder is ook dagactief.

Gerrit Tuinstra: leuke vangsten in 'Van Oordt's Mersken, zoals *Orthosia populeti*, *Orthosia miniosa*, eveneens *Costaconvexa polygrammata*. Bij Lauwersoog had hij o.a. *Lampropteryx suffumata* en *Selenia tetralunaria*.

Tymo Muus: bij Kortehebben (Beetsterzwaag) had hij *Orthosia miniosa* (op achtereenvolgende nachten), *Polyploca ridens* en *Orthosia populeti*.

Andy Saunders: hij meldt de vangst van *Achlya flavicornis*. Andy heeft inmiddels een vergunning gekregen voor de eendenkooi bij het Tjeukemeer.

Jan van der Heide/Jan van der Woude: zij hebben van Staatsbosbeheer een vergunning gekregen om te inventariseren in het gebiedje Rotstergaasterwallen.

Abel Jagersma: vangsten in het Harichsterbos: *Apocheima hispidaria*, *Achlya flavicornis*. Ook al Oranjetipjes, Gehakelde aurelia's en een Klein koolwitje gezien.

Wiebe Poppe: heeft ook een Gehakelde aurelia waargenomen. Van It Fryske Gea heeft hij een vergunning gekregen voor het Oosterschar.

Hans Bijl: 2 Gehakelde aurelia's, een Boomblauwtje, een Dagpauwoog, 19 Kleine vossen en een Oranjetipje.

Philip Zeinstra: heeft een bijzondere soort gevangen, namelijk *Lycia hirtaria*. Deze vlinder wordt meer in het zuiden, dan in het noorden van Nederland waargenomen.

Arnold Slagter: heeft al 6 dagvlindersoorten in z'n tuin gehad. Volgens zijn gevoel is de hele natuur circa 4 of 5 weken later dan voorgaande (normale) jaren.

Hessel Hoornveld jr: in maart zag hij Kleine wintervlinders in het ijs vastzitten. Tot nu toe een Bont zanddoogje gezien.

Mevrouw Hoornveld: drie Gehakelde aurelia's.

Anja Kerkhof: het eerste Landkaartje.

Judith Bouma: Landkaartje + Groentje.

Dhr. Hoornveld: eind maart een Atalanta.

John Boosman: reeds 7 soorten dagvlinders in zijn tuin gesignaleerd.

Gerard Bergsma: heeft recent 2 vliegende *hippocastanaria*'s gezien.

Johan Meijer: laat dia's van zijn vakantie naar Costa Rica zien.

Dick Goslinga: laat dia's van *Euthrix potatoria* (Rietvink) zien. De diverse stadia.

4. Bijzondere en mooie microvlinders.

Gerrit Tuinstra laat een serie bijzondere microvlinders de revue passeren via een prachtig verzorgde powerpointpresentatie.

5. Pauze.

6. Vlinderfilms.

Kars Veling laat enkele schitterende films zien, die gemaakt zijn door zijn echtgenote Annette van Berkel. Zij kon er zelf vanavond niet bij zijn. Achtereenvolgens een film over het Veenhooibeestje in het Fochtelooërveen, een film over heidevlinders en een film over de (zuidelijke) Cevennen in Frankrijk.

Alles gelardeerd met het kruidige commentaar van Kars. Iedereen was zeer onder de indruk van het prachtige materiaal.

7. Rondvraag.

Abel Jagersma vraagt, of er voor de Nationale Nachtvlinder Nacht op 23 september meer reclame kan worden gemaakt. Het moet meer in de publiciteit worden gebracht. Dus in meer kranten; op onze website; door de Vlinderstichting; enzovoorts.

8. Sluiting.

Siep Sinnema bedankt Kars Veling voor zijn komst en wenst iedereen een goede reis naar huis.

Zaterdag 27 mei: dag- en nachtvlinderexcursie in het Drents-Friese Wold bij Appelscha. Gerard Bergsma

Helaas is deze excursie door dreigende weersomstandigheden afgeblazen. Tussen de middag was er al een bui gevallen in Appelscha en omgeving en een snel naderbij komende depressie met veel wind en regen vanuit het zuidwesten betekende niet veel goeds. Om 16.00 uur viel de regen letterlijk met bakken uit de hemel. Het bestuur van de Vlinderwerkgroep zal zich beraden om dezelfde excursie volgend jaar opnieuw in de planning op te nemen. Hopelijk dan met goed weer.

Verslag van de excursie naar het Noorderleegsbuitenveld van 1 juli. Harmen Westra

Het buitendijksgebied was niet voor iedereen makkelijk te vinden, daar boven in Friesland. Toch konden we 11 personen verwelkomen, om mee te nemen naar het buitendijkse kweldergebied. Harmen verwelkomde iedereen en stelde Jaap Feddema voor, die ons zou begeleiden door het gebied.

Eerst gingen we naar een van de grootste ringdobben van het gebied, waar we vooral veel libellen en kikkers tegen kwamen. Het was mooi warm weer, niet teveel wind, wat gunstig was voor het vlinder speuren. Onderweg naar de kwelder werd steeds de gespotte vlinder genoteerd. Vooral veel Uiltjes, Kleine Vosjes, Koolwitjes en ik zag het Hooibeestje voor het eerst dit jaar rond vliegen.

Overdag gezien: Distelvlinder : >10, Kleine vos: >50, Atalanta: >15, Groot Koolwitje: 1, Hooibeestje: 3, Huismoeder: 5, Gamma-uil:>25, *Camptogramma bilineata*: 1. Tijdens de wandeling werd informatie over de speciale vegetatie door Jaap gegeven. We waren blij dat we nog zoveel vlinders konden waarnemen. De Kleine Vos was druk bezig met het eieren leggen op de brandnetels.